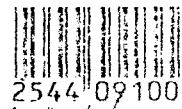

กำหนด

วันที่ 27 ธ.ค. 2561 เวลา 10.00 น.

ผู้ส่ง

ที่ นร ๐๖๐๑/ ๐๓๓๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์

เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕

เรื่อง การขอปัญหาข้อกฎหมายกรณีการทำไม้ในที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/ ป ๕๖๑๕

ลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การทำไม้และเก็บหาของป่าหวงห้ามใน
ที่ดินที่มีเอกสารแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) หรือใบจองตามประมวลกฎหมายที่ดิน

ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ขอหารือว่า การทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่า
หวงห้ามในที่ดินที่มีเอกสารแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) หรือใบจองต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติ
ป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ขอให้กระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ (กรมป่าไม้ และสำนักงานคณะกรรมการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) และกระทรวงมหาดไทย
(กรมที่ดิน) แต่งตั้งผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริง นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวแล้ว และมีความเห็น
ปรากฏตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ได้ส่งมาด้วยนี้ อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

กำหนดถูกต้อง

(นายประวิทย์ ชะรรักษ์)

นิติกร ๓ กลุ่มวิชาการกฎหมาย

กองนิติการ

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร. ๒๒๒๐๒๐๖ - ๘

กลุ่มกฎหมายทรัพยากรธรรมชาติ

โทร. ๒๒๒๐๒๐๖ - ๘ ต่อ ๒๒๓, ๒๒๔

โทรสาร ๒๒๔๖๓๔๔

๒๕๖๓๖๑๑ - ๒

www.krisdika.go.th

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสถานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การทำไม้และเก็บหาของป่าหวงห้ามในที่ดินที่มีเอกสารแจ้งการครอบครอง
(ส.ค. ๑) หรือใบจองตามประมวลกฎหมายที่ดิน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กษ ๐๗๐๕.๐๕/๐๖๔๓๘ ลงวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๔๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้รับรายงานจากกรมป่าไม้ว่า สำนักงานป่าไม้จังหวัดนครพนมมีปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับการดำเนินการจัดการไม้ของกลางที่ตรวจยึดในที่ดินที่มีใบจองและมีข้อหาหรือของพนักงานเจ้าหน้าที่กรณีการทำไม้หวงห้ามที่มีไซไม้สัก ไม้ยาง และการเก็บหาของป่าหวงห้ามในที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจองว่าจะต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ อย่างไร โดยกรมป่าไม้เห็นว่าเรื่องนี้จะต้องพิจารณาว่าที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง ยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ ซึ่งมีความเห็นเป็นสองฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายที่หนึ่ง เห็นว่า เจ้าของที่ดิน ส.ค. ๑ และผู้ถือใบจองซึ่งเป็นที่ดินที่ยังคงมีไม้หวงห้ามและของป่าหวงห้ามอยู่ หากจะทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก่อนการเข้าทำประโยชน์ เนื่องจาก

๑. ที่ดิน ส.ค. ๑ เป็นที่ดินที่ราษฎรได้แจ้งการครอบครองตามแบบ ส.ค. ๑ เท่านั้น ราษฎรยังไม่มีสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน ส่วนใบจองเป็นหนังสือแสดงการยอมให้เข้าครอบครองที่ดินชั่วคราวตามประมวลกฎหมายที่ดิน ยังไม่ถือว่าราษฎรที่ได้รับใบจองมีสิทธิในที่ดินแต่อย่างใด ดังนั้น ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง จึงยังคงเป็น “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ อยู่ การทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามจึงยังคงอยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

๒. การออกใบจอง กรณีรัฐจัดที่ดินเพื่อประชาชนตามมาตรา ๓๐ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน หรือกรณีราษฎรขอจับจองที่ดินตามมาตรา ๓๓ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นเพียงการนำที่ดินของรัฐมาจัดให้แก่ราษฎรทำนองเดียวกับการจัดนิคมสร้างตนเองหรือนิคมสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ และการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมตามกฎหมายว่าด้วยการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยพิจารณามีความเห็นตามหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๔๓๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖ ว่า “๑. ผู้ได้รับ

อนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตนิคมสร้างตนเองตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ...บุคคลดังกล่าวข้างต้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐตามกฎหมาย เฉพาะว่าด้วยการนั้นแล้ว ...การตัดฟันไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามที่มีอยู่จะต้องได้รับ อนุญาตตามมาตรา ๑๑ หรือมาตรา ๒๙ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ก่อน ...” และหนังสือสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๖๐๑/๑๓๖๙ ลงวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๓๖ ว่า “... ที่ดินที่ ส.ป.ก. ถือกรรมสิทธิ์และดำเนินการปฏิรูปที่ดินโดยจัดให้เกษตรกรหรือสถาบันเกษตรกรเข้าทำประโยชน์หรือ เช่าซื้อไปแล้ว เฉพาะส่วนที่ยังไม่มีหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินยังคงอยู่ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ...ถ้าที่ดินนั้นยังมีไม้หวงห้ามหรือของป่าหวงห้ามขึ้นอยู่ ผู้ได้รับอนุญาตดังกล่าวก็จะต้องขออนุญาตต่อ พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ก่อนทำการตัดฟันหรือเก็บหาของป่า ...ที่ดินดังกล่าวยังคง เป็นป่าตามกฎหมายที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยป่าไม้อยู่...”

ฝ่ายที่สอง เห็นว่า ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจองซึ่งชอบด้วยกฎหมายและระเบียบที่ เกี่ยวข้องเป็นกรณีที่ราษฎรได้สิทธิครอบครองในที่ดินดังกล่าวแล้ว แม้ว่า ส.ค. ๑ จะเป็นเพียงหลักฐาน การแจ้งการครอบครองที่ดินตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๗ และใบจองที่รัฐมอบให้ราษฎรก็เป็นกรณีออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมาย ที่ดินแล้ว เนื่องจากในประมวลกฎหมายที่ดิน หมวด ๔ ได้กำหนดชื่อหมวดว่า “การออกหนังสือแสดง สิทธิในที่ดิน” และมาตรา ๕๖ แห่งกฎหมายดังกล่าวได้บัญญัติว่า “แบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการออก ใบจอง หนังสือรับรองการทำประโยชน์ ... ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง” ก็อยู่ในหมวด ๔ แห่งประมวล กฎหมายที่ดิน ดังนั้น ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง จึงเป็นที่ดินที่ราษฎรได้มาซึ่งสิทธิในที่ดินตามประมวล กฎหมายที่ดิน และไม่เป็นป่าตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ การทำไม้หวงห้ามและเก็บ หาของป่าหวงห้ามจึงไม่อยู่ภายใต้พระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ แต่อย่างใด

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่า เพื่อให้การปฏิบัติงานของ กรมป่าไม้เป็นไปโดยถูกต้องตามกฎหมาย จึงขอหารือ ดังนี้

๑. ที่ดิน ส.ค. ๑ และใบจอง เป็นที่ดินที่พ้นจากสภาพ “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ หรือไม่ อย่างไร

๒. การทำไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามที่ยังคงมีอยู่ในที่ดิน โดยผู้มีสิทธิตาม ส.ค. ๑ ใบจอง และผู้ที่มีได้มีสิทธิตาม ส.ค. ๑ ใบจอง ต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ ก่อนดำเนินการตัดฟันไม้หวงห้ามและเก็บหาของป่าหวงห้ามหรือไม่ อย่างไร

๓. หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินนอกเหนือจากโฉนดที่ดินและ หนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้ว ยังมีหนังสือชนิดใดอีกที่เป็นหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวล กฎหมายที่ดิน

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาเรื่องหารือนี้ โดยได้รับฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์(กรมป่าไม้และสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม) และผู้แทนกระทรวงมหาดไทย(กรมที่ดิน) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

ประเด็นที่หนึ่ง ที่ดินที่มีเอกสารการแจ้งการครอบครองที่ดิน (แบบ ส.ค. ๑) และที่ดินที่มีใบจอง (น.ส. ๒) ตามประมวลกฎหมายที่ดิน เป็นที่ดินที่พ้นจากสภาพ “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ หรือไม่ว่า เห็นว่า ขอบเขตของ “ป่า” ตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พิจารณาได้จากนิยามคำว่า “ป่า” ในมาตรา ๔ (๑)^{*} ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า “ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลใดได้มาตามกฎหมายที่ดิน” และเมื่อได้ตรวจสอบความเป็นมาในการยกอ้างคำนิยาม “ป่า” ตามรายงานการประชุมของกรรมการร่างกฎหมาย ชุดที่ ๑ ใน พ.ศ. ๒๔๘๔ แล้ว ที่ประชุมได้พิจารณาคำนิยาม “ป่า” ที่ใช้อยู่ในพระราชบัญญัติคุ้มครองและสงวนป่า พุทธศักราช ๒๔๘๑ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น เพื่อหาจุดแบ่งแยกระหว่างที่ป่ากับที่ดินทั่วไปที่ไม่ใช่ป่า โดยประสงค์จะให้ที่ป่าครอบคลุมสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า และสาธารณสมบัติของแผ่นดินที่พลเมืองใช้ร่วมกัน แต่เนื่องจากในการยกอ้างผู้แทนกระทรวงเกษตรชี้แจงว่า เป็นนโยบายของรัฐบาลที่ไม่ต้องการตัดสิทธิของผู้ที่ถือครองที่ดินมือเปล่า ด้วยเหตุดังกล่าวจึงได้ถือเกณฑ์การได้มาตามกฎหมายที่ดินเป็นหลักในการพิจารณาว่าที่ดินนั้นเป็นป่าหรือไม่ เพราะไม่ประสงค์ให้กระทบต่อสิทธิของบุคคลที่ได้รับมาหรือมีอยู่ก่อนประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ซึ่งเป็น การสอดคล้องกับหลักการในมาตรา ๑๓๓๔^๑ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าการได้มาซึ่งที่ดินของรัฐให้เป็นไปตามที่กฎหมายที่ดินกำหนด กล่าวคือ ถ้าบุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติรองรับสิทธินั้นไว้แล้ว ที่ดินนั้นก็พ้นสภาพจากการเป็นป่าตามความในพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔

^{*} มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “ป่า” หมายความว่า ที่ดินที่ยังมิได้มีบุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน

ฯลฯ

ฯลฯ

^๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

(๑) “ป่า” หมายความว่า สาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภทที่ดินรกร้างว่างเปล่า

ฯลฯ

ฯลฯ

^๑ มาตรา ๑๓๓๔ ที่ดินรกร้างว่างเปล่า และที่ดินซึ่งมีผู้เวนคืนหรือทอดทิ้งหรือกลับมาเป็นของแผ่นดินโดยประการอื่นตามกฎหมายที่ดินนั้น ท่านว่าบุคคลอาจได้มาตามกฎหมายที่ดิน

ในการพิจารณาเกี่ยวกับสถานะของที่ดินที่มีใบจอง^๔ และมีหลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ตามมาตรา ๕^๕ แห่งพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๔๙๓^๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๕ ทั้งสองกรณีเป็นการดำเนินการตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินบัญญัติไว้ โดยได้ยอมรับการที่บุคคลเข้าครอบครองทำประโยชน์ในที่ดินของรัฐ ซึ่งสามารถดำเนินการเพื่อขออนุญาตที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ต่อไปได้ มิใช่ถือว่าที่ดินนั้นเหมือนกับที่ดินรกร้างว่างเปล่าทั่วไปที่ผู้ครอบครองทำประโยชน์ไม่มีสิทธิอันใดในที่ดินนั้นเลย การที่บุคคลจะแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) ต้องแสดงหลักฐานให้ปรากฏว่าได้มีการครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ซึ่งโดยสภาพที่ดินต้องมีการบุกเบิกแผ้วถางทำประโยชน์จนพื้นสภาพป่ามาก่อนแล้ว สำหรับการออกใบจองนั้นเป็นการดำเนินการตามขั้นตอนการจัดที่ดินให้แก่ประชาชนตามประมวลกฎหมายที่ดิน—เมื่อทางราชการได้จัดให้บุคคลเข้าครอบครองที่ดินแล้ว พนักงานเจ้าหน้าที่ก็จะออกใบจองให้ไว้เป็นหลักฐานก่อนการออกโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ตามมาตรา ๓๐^๗ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ดังนั้น เมื่อได้พิจารณาแล้วว่า หลักฐานการแจ้งการครอบครองที่ดิน (ส.ค. ๑) และใบจอง เป็นเอกสารที่ทางราชการออกให้แก่บุคคลโดยอาศัยอำนาจตามประมวลกฎหมายที่ดิน และอยู่ในกระบวนการที่บุคคลจะได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินต่อไปแล้ว จึงถือว่าที่ดินนั้นเป็นที่ดินที่บุคคลได้มาตามกฎหมายที่ดิน และไม่เป็นป่าตามมาตรา ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔^๘

ประเด็นที่สอง การทำไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้ามที่ยังคงมีอยู่ในที่ดิน โดยผู้ครอบครองที่ดินมีเอกสาร ส.ค. ๑ หรือใบจอง จะต้องได้รับอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ก่อนดำเนินการตัดฟันไม้หวงห้ามหรือเก็บหาของป่าหวงห้าม หรือไม่ อย่างไรนั้น

^๔ มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

อาา

อาา

“ใบจอง” หมายความว่า หนังสือแสดงการยกมให้เข้าครอบครองที่ดินชั่วคราว

อาา

อาา

^๕ มาตรา ๕ ให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การแจ้งการครอบครองตามความในมาตรานี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งแต่ประการใด

^๖ มาตรา ๓๐ เมื่อได้จัดให้บุคคลเข้าครอบครองในที่ดินรายใดแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกใบจองให้ไว้เป็นหลักฐานก่อน และเมื่อปรากฏแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ว่าบุคคลที่ได้จัดให้เข้าครอบครองที่ดินได้ทำประโยชน์ในที่ดิน และทั้งได้ปฏิบัติตามระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยฉพาะแล้ว ก็ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินให้โดยเร็ว

^๗ คำพิพากษาศาลฎีกา ที่ ๙๖๐/๒๕๓๔ ไม่เหลว ไม่เหลว ไม่เหลว อันเป็นไม้หวงห้ามประเภท ก. ขึ้นอยู่นอกเขตที่ดินตามหนังสือแจ้งการครอบครองที่ดิน จึงไม่ใช่ไม้หวงห้าม

เห็นว่า การ “ทำไม้”^{๕๗} หวงห้ามตามมาตรา ๑๑^{๕๘} หรือการเก็บหา “ของป่า”^{๕๙} หวงห้ามตามมาตรา ๒๕^{๖๐} แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ฯ อาจแยกพิจารณาออกได้เป็นสองกรณี คือ การทำไม้หวงห้ามและการเก็บหาของป่าหวงห้ามในกรณีทั่วไป กฎหมายว่าด้วยป่าไม้ควบคุมเฉพาะการกระทำในพื้นที่ป่า และกรณีการทำไม้สักและไม้ยางไม่ว่าจะขึ้นอยู่ในที่ดินใดก็จะต้องขออนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เมื่อได้พิจารณาในประเด็นที่หนึ่งแล้วว่าที่ดินที่มีการแจ้งการครอบครอง (ส.ค. ๑) และที่ดินที่มีใบจองไม้ถือว่าเป็นป่าตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ ดังนั้น การทำไม้หรือการเก็บหาของป่าหวงห้ามในที่ดิน ส.ค. ๑ หรือที่ดินที่มีใบจองโดยทั่วไปจึงไม่ต้องได้รับอนุญาตหรือสัมปทานตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ เว้นแต่การทำไม้สักหรือไม้ยางจึงต้องได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

สำหรับความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาตามที่เจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ฝ่ายที่หนึ่งนำมาประกอบการพิจารณา ทว่า การทำไม้หวงห้ามในที่ดินในเขตนิคมสร้างตนเองตามพระราชบัญญัติจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ พ.ศ. ๒๕๑๑ ยังต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้ นั้น ถ้าได้พิจารณาข้อเท็จจริงโดยละเอียดแล้วจะเห็นได้ว่า ในเรื่องนั้นมีประเด็นพิจารณาเกี่ยวกับการเข้าทำประโยชน์ใน

๕๗ มาตรา ๘ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๕) “ทำไม้” หมายความว่า ตัด ฟืน กาน โคน ลิด เลื่อย ผ่า ถาก ทอน ขุด ซัก ลานไม้ในป่า หรือ นำไม้ออกจากป่าด้วยประการใดๆ และหมายความรวมถึงการกระทำดังกล่าวกับไม้สักหรือไม้ยางที่ขึ้นอยู่ในที่ดินที่มีใช้ป่า หรือการนำไม้สักหรือไม้ยางออกจากที่ดินที่ไม้นั้น ๆ ขึ้นอยู่ด้วย

ฯลฯ

ฯลฯ

๕๘ มาตรา ๑๑ ผู้ใดทำไม้ หรือเจาะ หรือสับ หรือเผา หรือทำอันตรายด้วยประการใดๆ แก่ไม้หวงห้าม ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือได้รับสัมปทานตามความในพระราชบัญญัตินี้ และต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต

ฯลฯ

ฯลฯ

๕๙ มาตรา ๘ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(๖) “ของป่า” หมายความว่า บรรดาของที่เกิดหรือมีขึ้นในป่าตามธรรมชาติ คือ

- ก. ไม้ รวมทั้งส่วนต่างๆ ของไม้ ถ่านไม้ น้ำมันไม้ ยางไม้ ตลอดจนสิ่งอื่นๆ ที่เกิดจากไม้
 - ข. พืชต่างๆ ตลอดจนสิ่งอื่นๆ ที่เกิดจากพืชนั้น
 - ค. รังนก ครั่ง รวงผึ้ง น้ำผึ้ง ขี้ผึ้ง และมูลค้างคาว
 - ง. หินที่ไมใช่แร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- และหมายความรวมถึงถ่านไม้ที่บุคคลทำขึ้นด้วย

ฯลฯ

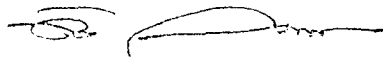
ฯลฯ

๖๐ มาตรา ๒๕ ผู้ใดเก็บหาของป่าหวงห้ามหรือทำอันตรายด้วยประการใดๆ แก่ของป่าหวงห้ามในป่า ต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และต้องเสียค่าภาคหลวง กับทั้งต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดในกฎกระทรวงหรือในการอนุญาต

การอนุญาตนั้น พนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีแล้ว จะอนุญาตให้บุคคลใดได้รับอนุญาตเสียเงินค่าภาคหลวงให้รัฐบาลตามจำนวนที่รัฐมนตรีกำหนดก็ได้ การอนุญาตโดยวิธีพิเศษใด ให้เฉพาะในกรณีของป่าหวงห้ามเป็นของมีค่าหรือหายาก หรือเฉพาะในเขตป่าที่ทางไกลและกันดาร หรือมีควมจำเป็นในการเก็บหาอันจำต้องให้อนุญาตโดยวิธีพิเศษ

ที่ดินส่วนที่กันไว้เป็นพื้นที่ป่าส่วนกลาง มิได้จัดให้ประชาชนเข้าทำประโยชน์ ซึ่งเป็นที่ดินของรัฐอยู่ จึงเข้าองค์ประกอบเป็นป่าตามนิยามในพระราชบัญญัติป่าไม้ การทำไม้หวงห้ามจึงต้องนำกฎหมาย ว่าด้วยป่าไม้ไปใช้บังคับ^{๖๖}

ประเด็นที่สาม หนังสือแสดงสิทธิในที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดิน นอกเหนือจาก โฉนดที่ดินและหนังสือรับรองการทำประโยชน์แล้ว ยังมีหนังสือชนิดใดอีก นั้น ข้อหาหรือในประเด็นนี้ มิใช่การพิจารณาขอความเห็นทางกฎหมายอันเกี่ยวกับการใช้บังคับกฎหมาย ที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ คณะกรรมการกฤษฎีกาตามมาตรา ๗ (๒)^{๖๗} แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา พ.ศ. ๒๕๒๒ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะกรรมการกฤษฎีกา (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ แต่เป็นเพียง การสอบถามรายละเอียดของกฎหมายเท่านั้น การให้ความเห็นโดยยังไม่ปรากฏปัญหาที่หาข้อชัดเจน ล่วงก่อให้เกิดปัญหาในการนำความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาไปปรับใช้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ดังนั้น คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) จึงไม่รับข้อหาหรือในประเด็นที่สามนี้ไว้พิจารณา

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๕๕

^{๖๖} บันทึก เรื่อง หาข้อปัญหาข้อกฎหมายกรณีการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๕๔๔ ส่งถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีพร้อมกับหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๕๓๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๓๖

^{๖๗} มาตรา ๗ คณะกรรมการกฤษฎีกามีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดทำร่างกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือ มติของคณะรัฐมนตรี

(๒) รับปรึกษาให้ความเห็นทางกฎหมายแก่หน่วยงานของรัฐ หรือตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรี หรือมติของคณะรัฐมนตรี

(๓) เสนอความเห็นและข้อสังเกตต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้กฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมาย